

Mål C-449/19

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

13 juni 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Finanzgericht Baden-Württemberg (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

12 september 2018

Klagande:

WEG Tevesstraße

Motpart:

Finanzamt Villingen-Schwenningen

Föremålet för talan i målet vid den nationella domstolen

En medlemsstats lagstiftning enligt vilken samfällighetsföreningars tillhandahållande av värme till lägenhetsägare undantas från mervärdesskatt – Förenlighet med bestämmelserna i direktiv 2006/112

Föremål och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av unionsrätten, artikel 267 FEUF

Tolkningsfrågan

Ska bestämmelserna i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 2006, s. 1) tolkas så, att de utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning enligt vilken samfällighetsföreningars tillhandahållande av värme till lägenhetsägare undantas från mervärdesskatt?

Angivna unionsbestämmelser

Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, särskilt artikel 135.1

Protokollsförklaring nr 1 om direktiv 2006/112

Rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningskatter - Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund

Förklaring nr 7 till rådets protokoll från mötet av den 17 maj 1977 om artikel 13 i direktiv 77/388

Angivna nationella bestämmelser

Umsatzsteuergesetz (mervärdesskattelagen) (nedan kallad UStG), särskilt 4 § punkt 13

Gesetz über das Wohnungseigentum und das Dauerwohnrecht (Wohnungseigentumsgesetz) (lagen om ägande- och nyttjanderätt i samfälligheter) (nedan kallad WoEigG)

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Tvisten rör det mervärdesskattebelopp som för år 2012 drogs av från kostnaderna för förvärvet och driften av ett kraftvärmeverk.
- 2 WEG Tevesstraße är en samfällighetsförening som består av X GmbH (tyskt bolag med begränsat ansvar), Y (offentlig myndighet) och Z (kommun). År 2012 byggde WEG Tevesstraße ett kraftvärmeverk. WEG Tevesstraße levererade den el som kraftvärmeverket producerade till en energileverantör och den värme som samtidigt producerades till lägenhetsägarna och delägarna i samfälligheten.
- 3 WEG Tevesstraße gjorde avdrag för år 2012 för den ingående mervärdesskatt som var hänförlig till kostnaderna för förvärvet och driften av fjärrvärmeverket. Det sammanlagda beloppet uppgick till 19 765,17 euro. Finanzamt Villingen-Schwenningen beviljade ansökan om avdrag för ingående mervärdesskatt endast upp till 28 procent som, enligt Finanzamts beräkning, motsvarade andelen av de ovannämnda kostnader som avsåg elproduktionen. Finanzamt Villingen-Schwenningen bedömde att WEG Tevesstraße saknade rätt att göra avdrag för den andelen på 72 procent som avsåg värmeproduktionen, med motiveringen att tillhandahållandet av värme till lägenhetsägare undantas från mervärdesskatt (4 § punkt 13 UStG).

- 4 WEG Tevesstraße begärde omprövning, men Finanzamt Villingen-Schwenningen fann inte anledning att ändra sitt beslut. WEG Tevesstraße överklagade beslutet den 13 december 2016 vid den hänskjutande domstolen. I överklagandet görs det bland annat gällande att 4 § punkt 13 UStG strider mot unionsrätten.

Tillämpliga bestämmelser

- 5 Enligt 4 § punkt 13 UStG undantas bland annat tjänster som samfällighetsföreningar, i den mening som avses i WoEigG, tillhandhåller lägenhetsägare och delägare i samfälligheten, om tjänsterna avser tillhandahållande av värme.
- 6 Rättsinstitutet samfällighetsförening regleras i WoEigG. Enligt WoEigG kan särskild äganderätt till enskilda bostäder eller lokaler som inte används som bostäder – genom undantag från regeln i Bürgerliches Gesetzbuch (den tyska civillagen), att en fast egendom och en byggnad som står på den fasta egendomens mark i princip ingår i en helhet och har en enda eller samma ägare – uppkomma. I det förstnämnda fallet rör det sig om rätten att äga en lägenhet i samfälligheten, och i det senare fallet om rätten att ha andel i samfällighetens gemensamma utrymmen. Förutom den privata äganderätten till en bostad i samfälligheten eller till lokaler som inte används som bostäder ingår i rätten att äga en lägenhet i samfälligheten och i rätten att ha andel i samfällighetens gemensamma utrymmen även gemensamt ägande av gemensamma utrymmen i den byggnad där lägenheten ingår. Gemensamma utrymmen omfattar bland annat uppvärmningssystemet.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 7 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida 4 § punkt 13 UStG är förenlig med bestämmelserna i direktiv 2006/112.
- 8 Enligt domstolens praxis underlåter en medlemsstat att uppfylla sina skyldigheter enligt unionsrätten genom att införa och bibehålla ett undantag som inte omfattas av unionsrätten (dom av den 3 juli 1997, kommissionen/Frankrike, C-60/96, EU:C:1997:340).
- 9 I den tyska doktrinen debatteras huruvida det finns en unionsrättslig behörighetsgrund för undantaget från skatteplikt i 4 § punkt 13 UStG. Medan vissa författare är av den uppfattningen att undantaget är oförenligt med direktiv 2006/112 och därför inte får tillämpas, anser andra att undantaget är förenligt med unionsrätten och anger därvid flera skäl.
- 10 Somliga i doktrinen anser att artikel 135.11 i direktiv 2006/112, enligt vilken medlemsstaterna får undanta utarrendering och uthyrning av fast egendom från skatteplikt, utgör en tillräcklig behörighetsgrund. Den hänskjutande domstolen finner dock inte att denna bestämmelse enligt sin ordalydelse är tillämplig. Direktivet innehåller ingen definition av begreppet utarrendering och uthyrning av

fast egendom. Domstolen har definierat begreppet som den rätt som en fastighetsägare upplåter till en hyrestagare att mot ersättning och för en avtalad tidsperiod nyttja fastigheten och förhindra att någon annan åtnjuter sådan rätt. Domstolen har även påpekat att de uttryck som används för att bestämma undantagen från skatteplikt i artikel 135.1 – inklusive uttrycken utarrendering och uthyrning av fast egendom – ska tolkas restriktivt, eftersom de innebär avsteg från den allmänna principen att mervärdesskatt ska tas ut på varje tillhandahållande av tjänster från en beskattningsbar person som sker mot vederlag (dom av den 19 december 2018, Mailat, C-17/18, EU:C:2018:1038, punkterna 36 och 37, med ytterligare hänvisningar).

- 11 Vidare är somliga av den uppfattningen att 4 § punkt 13 UStG omfattas av protokollsförklaring nr 7 om artikel 13 i direktiv 77/388. I protokollsförklaringen anges följande: ”Rådet och kommissionen förklarar att medlemsstaterna får bevilja undantag från skatteplikt för samfällighetsföreningar som tillhandahåller värme och liknande tjänster till lägenhetsägarna.” Protokollsförklaringen anses delvis utgöra direkt behörighetsgrund, och delvis ett förtydligande av artikel 13 B c i direktiv 77/388. Tillämpligheten enligt bestämmelserna i direktiv 2006/112 är motiverad med stöd av dess artikel 136 a jämförd med protokollsförklaring nr 1 om direktiv 2006/112, där det anges att rådet och kommissionen, med hänsyn till tidigare protokollsförklaringar om direktiv 77/388 och senare ändringsdirektiv, bekräftade att tillämpligheten inte skulle påverkas av upphävandet av dessa direktiv.
- 12 Den hänskjutande domstolen har dock bedömt att protokollsförklaring nr 7 om artikel 13 i direktiv 77/388, artikel 136 i direktiv 2006/112 och dess protokollsförklaring nr 1 inte kan utgöra rättslig grund för 4 § punkt 13 UStG. Enligt domstolens praxis kan en protokollsförklaring inte användas för att tolka en bestämmelse när innehållet i förklaringen inte finner något uttryck i den aktuella bestämmelsens ordalydelse och förklaringen därför inte har någon rättslig betydelse (se, exempelvis, dom av den 26 februari 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, och dom av den 29 maj 1997, VAG Sverige, C-329/95, EU:C:1997:256). Den hänskjutande domstolen anser att varken artikel 13 i direktiv 77/388 eller artikel 136 i direktiv 2006/112 innehåller tillräckligt många uppgifter för att därav kunna utläsa att lagstiftaren har avsett att undanta samfällighetsföreningars tillhandahållande av värme till lägenhetsägare från skatteplikt.
- 13 Avslutningsvis företräds uppfattningen att en samfällighetsförenings tillhandahållande av tjänster till ägarna inte utgör beskattningsbara transaktioner. Det anses för det första att samfällighetsföreningar inte ska betraktas som näringsidkare, och för det andra att tillhandahållandet av tjänster inte sker mot vederlag. Den hänskjutande domstolen har därför angett att protokollsförklaring nr 7 om artikel 13 i direktiv 77/388 ska betraktas som en vägledning att kommissionen och rådet anser att bland annat samfällighetsföreningars tillhandahållande av värme till lägenhetsägarna inte utgör någon ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 4.1 och 4.2 i direktiv 77/388,

föregångaren till artikel 9.1 i direktiv 2006/112. Om man ansluter sig till denna ståndpunkt är avdragsrätten redan utesluten på grund av att WEG Tevesstraße inte är någon beskattningsbar person i den mening som avses i artiklarna 2.1 a, 9.1 och 168 i direktiv 2006/112. I så fall skulle 4 § punkt 13 UStG bli överflödigt och endast ha ett informationssyfte.

ARBETSDOKUMENT